

Beslutningsforslag nr. **B 6**

Folketinget 2021-22

Fremsat den 12. oktober 2021 af Mette Abildgaard (KF), Jane Heitmann (V), Karina Adsbøl (DF), Mette Thiesen (NB),
Henrik Dahl (LA) og Jens Rohde (KD)

Forslag til folketingsbeslutning
om korrekt beregning af afregningspriser til ikkekommunale
plejevirkksomheder

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af indeværende folketingsår at fremsætte et lovforslag, der etablerer en uvildig kontrolenhed, der skal sikre korrekte og ensartede afregningspriser for ikkekommunale leverandører af ældrepleje.

Bemærkninger til forslaget

Når man har bidraget til samfundet gennem det meste af sit liv, er det fællesskabets tur til at betale tilbage med omsorg, pleje og hjælp, når der bliver brug for det. Alle ældre har krav på en god og værdig alderdom med selvbestemmelse og indflydelse på egen hverdag. Derfor er den ældres eget frie valg vigtigt.

På ældreområdet har borgerne i Danmark i stor udstrækning mulighed for at vælge imellem offentlige og private leverandører af ældrepleje. Borgernes eget valg af ældrepleje er en meget væsentlig del af det danske velfærdssamfund og et centralt led i at sikre borgerne den kvalitet i ældreplejen, de har behov for og ønsker. Forudsætningen for borgernes eget valg er imidlertid, at den indbyggede konkurrence mellem offentlige og private leverandører sker på et fair og lige grundlag.

Det er forslagsstillernes opfattelse, at borgernes eget valg udfordres af kommunernes ofte mangelfulde beregning af omkostningerne forbundet med driften af den kommunale ældrepleje. Det skyldes, at kommunernes egne omkostningsberegninger har stor betydning for fastsættelsen af de afregningspriser, som de private leverandører modtager for deres arbejde. Hvis de private leverandører reelt bliver underbetalt, kan de ikke opretholde deres plejevirkksomhed, hvilket i sidste ende kan true borgernes frie valg af ældrepleje. Dette gør sig særlig gældende for private leverandører af hjemmehjælp og for private plejehjem.

Hjemmehjælpsområdet

Hjemmeboende borgere, der får personlig hjælp, praktisk hjælp eller madservice (hjemmehjælp), jf. servicelovens § 83, har siden den 1. januar 2003 haft ret til frit at vælge mellem en kommunal og privat leverandør af deres hjemmehjælp. Det betyder, at der i dag er en række private leverandører på området, der leverer hjemmehjælp i konkurrence med de kommunale leverandører.

Borgernes eget valg på hjemmehjælpsområdet kan etableres på flere måder. En meget udbredt metode er den såkaldte godkendelsesmodel, hvor private leverandører af hjemmehjælp kan blive godkendt af kommunerne som leverandører af hjemmehjælp til borgerne. I disse tilfælde fastsættes leverandørernes afregningspriser for ydelserne ud fra kommunernes egne omkostninger til hjemmehjælp. Prisen skal beregnes på baggrund af de langsigtede, gennemsnitlige omkostninger hos den kommunale hjemmehjælp og skal inddrage alle relevante direkte og indirekte omkostninger. Det vil sige, at de private leverandører skal have samme betaling som det, kommunens egen tilsvarende ydelse koster. Samtidig skal de kommuner, der anvender godkendelsesmodellen, foretage efterberegning af afregningspriserne løbende efter behov og mindst én gang årligt.

Friplejeboliger

Også for leverandører af private plejehjem (de såkaldte friplejeboliger) spiller kommunernes beregninger af egne

udgifter en stor rolle. På dette område fastsættes de private leverandørers afregningspriser på baggrund af de takstberegningsregler, der er fastsat i medfør af serviceloven, efter forhandling mellem den enkelte kommune og det private plejehjem.

Selv om det som udgangspunkt er de private leverandørers egne takstberegninger, der danner udgangspunkt for forhandlingerne, vil kommunernes forhandlingsvilje meget ofte afspejle, hvilke omkostninger kommunen selv har beregnet sig frem til for de kommunale plejehjem. Hvis en kommune eksempelvis ikke har medregnet alle relevante omkostninger ved driften af de kommunale plejehjem, vil de private plejehjem fejlagtigt fremstå dyrere, hvilket dermed påvirker kommunernes forhandlingsvilje og ønske om at indgå aftaler med private plejehjem. På denne måde udfordres de private plejhjems muligheder for at aftale sig frem til afregningspriser, der reelt modsvarer de private plejhjems udgifter.

Ingen klageadgang for private leverandører

I servicelovgivningen er det præciseret, hvad der skal medregnes, når kommunerne skal opgøre omkostningerne for driften af den kommunale hjemmehjælp og de kommunale plejehjem, men det er efter forslagsstillernes opfattelse langt fra ensbetydende med, at reglerne altid bliver fulgt. Det betyder, at afregningspriserne ofte sættes for lavt i forhold til de faktiske omkostninger. Samtidig er der generelt manglende gennemsigtighed og store kommunale forskelle i afregningspriserne.

Undersøgelser på hjemmehjælpsområdet har vist, at afregningspriserne for de private leverandører varierer med 225 kr. på tværs af de 56 kommuner, der benytter en såkaldt godkendelsesmodel. (»Stor variation i timepriser til afregning af private leverandører på tværs af kommunerne, september 2020«, www.danskindustri.dk). Den manglende gennemsigtighed betyder, at det kan være yderst vanskeligt at efterprøve, om alle direkte og indirekte omkostninger indgår i beregningsgrundlaget.

I dag findes der imidlertid ingen klageinstans, som de private leverandører kan gå til, hvis de ønsker at få kommunernes egne omkostningsberegninger belyst eller efterprøvet. Det betyder, at en privat leverandør er tvunget til at anlægge retssag mod kommunen, hvis leverandøren ikke mener, at afregningspriserne er korrekte. Det sætter de private leverandører i en meget svær situation, da de dermed er nødsaget til at gå i direkte konflikt med deres egen kunde. Af den grund er mange private leverandører tilbageholdende med at problematisere deres afregningspriser.

Den første sag om forkerte afregningspriser er i første omgang vundet og anket

Brancheorganisationen KA Pleje har anlagt en principiel retssag mod Brønderslev Kommune, hvor påstanden var, at kommunen havde underbetalt plejevirkomheden Blæk-

sprutten ApS. Brønderslev Kommune blev i juli måned i år af Vestre Landsret dømt til at betale cirka 5 mio. kr. i erstatning til plejevirksohmheden, fordi kommunen ikke havde lavet de lovpligtige efterberegninger af, hvad kommunens egen hjemmehjælp rent faktisk koster. I en artikel om sagen kalder professor Per Nikolaj Bukh dommen for pinlig: »Dommen er et klart signal til alle kommuner om, at de kan komme i store problemer, når de ikke følger loven.« (»Første dom mod kommune: »Det her er simpelthen en gamechanger for velfærdssamfundet««, www.berlingske.dk, den 9. juli 2021).

KA Pleje har efterfølgende anket sagen til Højesteret, og sagen er derfor endnu ikke endelig afgjort.

Den igangværende sag understreger klart behovet for at etablere en enhed, der kan kontrollere kommunernes beregninger af prisen for egne ydelser. Den skal navnlig skabe sikkerhed for, at det offentlige lever op til de krav, der gælder, når afregningspriserne skal fastsættes.

Kontrolenhed for offentlige omkostningsberegninger på ældreområdet

Derfor foreslår Det Konservative Folkeparti, at regeringen opretter en enhed, eventuelt under Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, som kan behandle sager om det offentliges beregning af pris for ydelser til borgerne.

Kontrolenhedens formål skal være at sikre ensartet og korrekt beregning af det offentliges beregning af omkostningerne forbundet med egne tilbud for på den måde at sikre de private leverandører korrekte og ensartede afregningspriser.

For forslagsstillerne er det afgørende, at kontrolenheden har den nødvendige viden om området og har de rette kompetencer, så beregningerne sker korrekt. Kontrolenheden skal kunne behandle sager på baggrund af klager, men skal også kunne tage sager op på eget initiativ. Derudover skal

kommuner og klageberettigede organisationer kunne bede om vejledende udtalelser om en kommunal omkostningsberegning.

For at sikre reglernes overholdelse skal enheden have kompetence til at kræve fyldestgørende oplysninger om alle relevante forhold i forbindelse med kommunernes eller regionernes omkostningsberegninger, ligesom enheden skal kunne efterprøve og – i forlængelse heraf – berigtige disse, hvis det konstateres, at beregningerne ikke er retvisende eller fuldstændige. Endvidere skal enheden i disse tilfælde kunne pålægge en kommune at kompensere de private leverandører for den manglende afregning, som leverandørerne ikke måtte have modtaget.

Alle borgere skal sikres et reelt frit valg

Forudsætningen for, at borgeren har et reelt frit valg, er, at der eksisterer et alternativ, der kan konkurrere med den kommunale ældrepleje. Ukorrekte og mangelfulde afregningstakster til private plejevirksohmheder er konkurrenceforvridende og betyder, at private plejevirksohmheder har sværere ved at få deres økonomi til at hænge sammen. Det kan resultere i pleje af ringere kvalitet, og at plejevirksohmhederne i sidste ende ikke kan opretholde deres virksomhed. Det mener forslagsstillerne er uholdbart.

På den baggrund pålægger Folketinget regeringen at fremsætte et lovforslag inden udgangen af indeværende folketingsår, der sikrer oprettelsen af en uvildig instans til kontrol af kommunernes afregningstakster.

Finansiering

Det er forslagsstillerne vurdering, at etableringen af en kontrolenhed under Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil kunne ske for 5 mio. kr., og at kontrolenheden herefter vil kunne drives for 3 mio. kr. årligt.

Skriftlig fremsættelse

Mette Abildgaard (KF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om korrekt beregning af afregningspriser til ikkekommunale plejevirkksomheder.

(Beslutningsforslag nr. B 6)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.